

BREDA ČEBULJ-SAJKO:

Ko govorimo o ohranjanju dokumentacije med slovenskimi izseljenci, ki je za raziskovanje slovenskega izseljenstva neprecenljive vrednosti, morda ne bi bilo odveč poudariti dejstvo, da se v večini primerov arhivsko gradivo slovenskih društev in organizacij, pa tudi posameznikov, nepravilno shranjuje ali pa se celo načrtno uničuje.

Vsi tisti, ki so sami delali med izseljenci, bodo tej, sicer že stari ugotovitvi, gotovo pritrdili. Zato je skrajni čas, da bi začeli razmišljati o organiziranem delovanju slovenskih strokovnjakov s tega področja med rojaki v tujini. Tu naj ne bi šlo zgolj za naključne obiske dokumentalistov, arhivarjev iz domovine, ki bi v svojem kratkem času bivanja med izseljenci uredili še njihove zasebne, društvene... arhive (kolikor je to zaradi omejenega časa sploh mogoče). Potrebno bi bilo kontinuirano večletno delo med slovenskimi izseljenci, ki bi bilo financirano s strani slovenske države. Pomen njihovega dela je namreč popolnoma enakovreden poučevanju slovenskega jezika med izseljenci, s čemer se ponekod ukvarjajo učitelji iz domovine. Ne samo jezik, tudi ohranjenost arhivsko gradivo je nenazadnje prav tako izraz identitete nekega naroda.